

JOSEP ABRIL, PRIMER ALCALDE REPUBLICÀ*

Josep Abril i Argemí va néixer el 1869 i va ser afusellat el 16 de març de 1939, als 70 anys d'edat, per haver estat el primer batlle republicà. Nascut a Palautordera es va establir a la capital del Maresme on va ser cofundador d'Esquerra Republicana de Catalunya a Mataró, pertanyia al Centre Republicà Federal, entitat adherida al partit que s'acabava de fundar. Es va presentar encapçalant la candidatura republicana federal a les eleccions municipals de 1931 i el 14 d'abril, junt amb els regidors electes de la majoria, s'appoderà de l'Ajuntament i proclamà la República (Mataró va ser el segon lloc de Catalunya on s'hi va proclamar). Abril va ser elegit primer alcalde republicà amb els vots dels socialistes i dels republicans. Va rebre a Mataró el president Macià quan aquest va visitar la ciutat el juny de 1931.

El 8 de març de 1939 va ser sotmès a un judici militar sumaríssim i condemnat a mort. El 16 de març, de matinada, el tragueren de la presó Model amb 15 persones més i va ser afusellat al Camp de la Bota.

Les seves inquietuds polítiques es barregen amb les literàries. Josep Abril es va fer del Partit Republicà Federal i amb 25 anys —el 1894— ja era regidor. Va fundar el diari *El Nuevo Ideal*, on escrivia amb el pseudònim de “Lirba”; va escriure el llibre de ficció *Las aventuras de Nono*, i una crònica dels fets revolucionaris de 1909 a Mataró *La revolución de julio de 1909*.

Durant aquesta revolució de 1909, la “Setmana Tràgica”, tingué un paper destacat en els fets ocorreguts a Mataró. Va ser nomenat president del Comitè Popular que va ocupar l'ajuntament. Va transigir amb els revolucionaris per tal que no assaltesin la població i el Comitè els abastí de bons perquè poguessin menjar. Quan la Guàrdia Civil va reprimir la revolució de 1909 a Mataró, en Josep Abril que estava sota busca i captura es va amagar al Far, a les muntanyes de la serralada del Corredor. Com que era un home de camp i aficionat a caçar i buscar bolets coneixia molt bé els boscos de les nostres serralades. El cop d'estat de Primo de Rivera el 1923 el va fer perdre l'acta de regidor que tenia en aquells moments.

Josep Abril va tenir cinc fills fruit de dos matrimonis. Era un agnòstic total i només va batejar la seva filla gran, Manuela, com a concessió a la seva primera muller. Com que era un gran admirador de Charles Darwin, al seu segon fill li va posar el nom de Darwin Plató Sèneca. La simpatia que Josep Abril sentia per la república francesa es va plasmar en el nom del seu tercer fill, li va posar Llibert Igual Fratern. Casat de segones núpcies va tenir dos fills més, Just Bo Equitativ i Platon Arístides Cincinato.

Josep Xaubet.

* Publicat a *Independència*, butlletí d'ERC de Mataró, número 11, novembre de 1998.